

København den 16-02-2012

Til Familiestyrelsen

Humanistisk Samfund fremsender hermed høringsvar til **Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab.**

Vi er positivt indstillede overfor lovens intention om ligestilling af alle voksne borgere uafhængigt af, om de er hetero- eller homoseksuelle.

Vi vil dog gøre opmærksom på en alvorlig uhensigtsmæssighed omkring trossamfunds adgang til at foretage vielser.

I Humanistisk Samfund har vi den grundlæggende holdning, at den juridiske del af indgåelse af et ægteskab udelukkende bør varetages af det offentlige. Men vi accepterer, at staten indtil videre har valgt at delegere vielsesbemyndigelse til trossamfund. Til gengæld mener vi, at det er helt uacceptabelt, at staten kun delegerer vielsesbemyndigelsen til trossamfund, men ikke til livssynssamfund.

Et trossamfund har et livssyn baseret på, at man tror på en eller flere overnaturlige magter. Et livssynssamfund har ligeledes et livssyn, men ikke baseret på overnaturlige forklaringer.

Humanistisk Samfund er et sådant livssynssamfund. En del af vores livssyn er, at vi betragter kærlighed mellem to voksne mennesker som en grundlæggende værdifuld og positiv ting. Vi vil derfor meget gerne vie homoseksuelle. Vi kan imidlertid ikke foretage juridisk gyldige vielser, fordi kun trossamfund kan opnå vielsesbemyndigelse.

Vi skal derfor opfordre til, at man som en del af revisionen af ægteskabsloven i lovens § 16 stk. 3 ændrer "trossamfund" til "tros- og livssynssamfund".

Vi mener, det er naturligt, at staten stiller visse krav for at uddelegerede vielsesbemyndigelser, men kan ikke se, hvorfor et krav om at tro på noget overnaturligt skal være et af dem. Vores søsterorganisationer i Norge og Skotland har da også vielsesbemyndigelse.

Samtidig er det nærmest surrealistisk, at man med den nye ægteskabslov giver trossamfund en mulighed for at vie homoseksuelle, som de fleste slet ikke vil bruge, mens vi, der meget gerne vil vie homoseksuelle, ikke kan få lov til det.

Vi håber derfor, at I vil ændre ægteskabslovens § 16 stk. 3 som foreslået.

Vi vedlægger en detaljeret gennemgang af vores holdning til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Ole Wolf
Formand
Humanistisk Samfund
ow@humanistisksamfund.dk

Ole Morten Nygård
Talsperson
Humanistisk Samfund
omn@humanistisksamfund.dk

København den 16-02-2012

Til Familiestyrelsen • Høringssvar

Humanistisk Samfund (HS) er via høringsportalen blevet opmærksom på, at bl.a. anerkendte og godkendte trossamfund har fået høringsret i forhold til:

Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab

HS er hverken anerkendt eller godkendt som trossamfund. Men som et livssynssamfund vil vi dog hermed fremsende vores høringssvar:

Indledning

Humanistisk Samfund er meget positive overfor enhver ligestilling af alle borgere i det danske samfund. Derfor ser vi også meget gerne, at det registrerede partnerskab opløses til fordel for en juridisk ligestilling af alle voksne, hvad angår indgåelse af ægteskab med dets rettigheder og pligter.

HS mener principielt, at alle vielser bør foretages af en offentlig myndighed, kommunen, og ingen anden. På den måde vil man ligestille alle borgere uanset livssyn eller religiøse indstillinger. Religiøse institutioner vil naturligvis fortsat have mulighed for selv at fastsætte deres egne ritualer omkring indgåelsen af ægteskabet. Disse ceremonier bør dog aldrig have juridisk gyldighed.

Der er ikke i dette lovforslag diskuteret, om vielsesbemyndigelsen helt skal overgå til offentlig virksomhed, hvilket vi beklager.

Ligestilling mellem trossamfund og livssynssamfund

Så længe det er muligt at uddelegere vielsesbemyndigelse til trossamfund mener vi, at der bør være mulighed for at uddelegere en tilsvarende bemyndigelse til livssynssamfund.

Den Internationale konvention om civile og politiske rettigheder (*International Covenant on Civil and Political Rights*) art. 18 stk. 1 og Verdenserklæring om menneskerettigheder (*Universal Declaration of Human Rights*) art. 18 stiller religiøse overbevisninger lige med ikke-religiøse overbevisninger ("*religion or belief*").

I konventionerne bruges begreberne "*religion or belief*" (på engelsk) hhv. "*religion ou conviction*" (på fransk). Tilføjelsen af ordet belief/conviction er netop møntet på ikke-religiøse overbevisninger.

Den umiddelbare oversættelse af ordet *belief/conviction* vil være "overbevisning", men det har uheldigvis været praksis for danske myndigheder at oversætte "religion or belief"/ "religion ou conviction" med "*religion eller tro*".

Således også for Det Rådgivende Udvalg vedr. Trossamfund, der har udarbejdet vejledende retningslinjer for hvilke betingelser, der skal opfyldes, for at opnå vielsesbemyndigelse som trossamfund. De skriver:

"Ved en religion forstås udvalget en specifikt formuleret tro på menneskers afhængighed af en magt eller magter, som står over menneskene og naturlovene, og en tro som giver retningslinjer for menneskets etik, moral og adfærd."

Medlemmer af et livssynssamfund deler en fælles overbevisning, som giver retningslinjer for menneskets etik, moral og adfærd, i lighed med trossamfund. Der er derimod kun trossamfund, som tror på menneskers afhængighed af magter, der står over naturlovene.

Derudover opstiller Det Rådgivende Udvalg vedr. Trossamfund en række retningslinjer for, hvad der skal til for, at en forening kan betegnes som et *trossamfund* og få vielsesbemyndigelse, bl.a. at man skal have vielses- og andre ritualer. De tillægger det også betydning, hvis man er en del af en verdensomspændende religion.

Humanistisk Samfund opfylder disse retningslinjer. Det skal bemærkes, at vi har humanistiske søsterorganisationer i 42 lande og at vores søsterorganisationer i Norge og Skotland i dag har vielsesbemyndigelse som livssynssamfund.

Vi mener derfor, det vil være naturligt, at man i forbindelse med den forestående revision af ægteskabslovgivningen ligestiller livssynssamfund med trossamfund for så vidt angår vielsesbemyndigelse. Det kan ske ved at ændre § 16 stk. 3 i Ægteskabsloven fra ordlyden:

"§ 16. Kirkelig vielse kan finde sted:

...

3) inden for andre trossamfund, når en af parterne hører til vedkommende trossamfund, og trossamfundet har præster, som af kirkeministeren er bemyndiget til at foretage vielser."

til

"§ 16. Kirkelig vielse kan finde sted:

...

3) inden for andre tros- og livssynssamfund, når en af parterne hører til vedkommende tros- eller livssynssamfund, og tros-/livssynssamfundet har præster, som af kirkeministeren er bemyndiget til at foretage vielser."

Vi finder det særdeles beklageligt, hvis det ikke sker. Det er en vigtig del af Humanistisk Samfunds livssyn, at vi betragter kærlighed mellem to voksne mennesker som en grundlæggende værdifuld og positiv ting, uafhængigt af personernes køn. Det er kun et fåtal af trossamfund, der har den samme holdning. Så meget mere beklageligt vil det være, hvis vi afskæres fra at forestå juridisk gyldige vielser.

Øvrige bemærkninger til lovforslaget

Det var fornemt, da Danmark i 1989 indførte det registrerede partnerskab. Men det var kun et skridt på vejen mod reel ligestilling mellem voksne par af forskellige og samme køn.

Humanistisk Samfund mener, at det har været skammeligt for Danmark, at vi siden 1989 ikke har haft tiltag, der juridisk har ligestillet ægteskab og partnerskab, mens mange andre lande har lavet langt mere kønsneutrale lovgivninger og fjernet denne diskrimination i deres ægteskabslovgivning.

HS mener, at man reelt har diskrimineret en minoritet i landet ved at lade par af samme køn have samme pligter (fx sambeskatning og forsørgerpligt), men ikke samme rettigheder i sam-

fundet (fx ens ordlyd for ægteskabet, samme rettigheder for børn i forholdet, ret til vielser af alle vielsesbemyndigede samfund og ret til vielser i den statsstøttede kirke).

HS mener, at det har været beskæmmende, at Danmark med hensyn til ligestilling mellem voksne uanset seksualitet, efter 1989 er blevet overhalet, ikke blot af de øvrige skandinaviske lande, men af mange andre lande som har vist sig langt mere progressive.

Derfor er vi meget glade for, at regeringen ønsker en total ligestilling og ophævelse af diskriminationen.

Internationale relationer (Lovforslaget stk. 2).

Humanistisk Samfund accepterer, at vores internationale forpligtelser gør, at et dansk ægteskab ikke automatisk kan være juridisk bindende i lande, der ikke har en tilsvarende ægteskabslovgivning, og som fx ikke godkender ægteskab mellem to mennesker af samme køn. Derfor ser vi det som logisk og ikke-diskriminerende, at loven indeholder en særregel for folk af samme køn i forhold til ophævelse af ægteskabet, hvis det andet land *ikke* accepterer samkønsægteskaber.

Vi mener dog samtidig, at det bør være statens pligt at arbejde for, at ægteskaber indgået i Danmark skal have retsgyldighed i alle lande i Norden, i Den Europæiske Union, og at regeringen skal virke for bilaterale aftaler, der godkender dansk ægteskabslovgivning med de lande, vi samarbejder med.

HS betragter retten til ægteskab som en menneskerettighed ud fra Menneskerettighedserklæringen af 1948's artikel 7:

"Alle er lige for loven og har uden forskelsbehandling af nogen art lige ret til lovens beskyttelse. Alle har ret til lige beskyttelse mod enhver forskelsbehandling i strid mod denne erklæring og mod enhver tilskyndelse til en sådan forskelsbehandling."

Og ud fra artikel 16, stk. 1 og 2:

- "1. Uden begrænsninger af racemæssige, nationalitetsmæssige eller religiøse grunde har mænd og kvinder, der har nået myndighedsalderen, ret til at gifte sig og stifte familie. De har krav på lige rettigheder med hensyn til indgåelse af ægteskab, under ægteskabet og ved dets opløsning.
2. Ægteskab skal kun kunne indgås med begge parter frie og fulde samtykke."

Vi betragter også ægteskab som en menneskeret ud fra Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (som Danmark har tiltrådt), artikel 12:

"Giftefærdige mænd og kvinder har ret til at indgå ægteskab og stifte familie i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret."

I det lys opfatter vi også retten til ægteskab for to af samme køn som en uindskrænket menneskerettighed.

Familieret og børnenes tarv (Lovforslaget 2.2.2.)

Humanistisk Samfund mener, at børn opvokset i ægteskab med forældre af samme køn skal have samme rettigheder som børn opvokset i ægteskaber med begge køn.

Vi ønsker derfor bestemmelser med hensyn til eventuelle børn i ægteskabet, således at ægteskabslovgivningen bliver helt kønsneutral. Lovforslagets præmis, hvor forholdet for børn ikke er præciseret endnu, kræver en udredning. Vi mener, at dette forhold skal afklares ganske

hurtigt, så vi undgår at se børn tvunget til at vokse op med den ene af deres biologiske forældre, hvis barnets tarv er at leve og være sikret i et samkønnet ægteskab – og vise verca.

HS finder det fornuftigt, at regeringen laver en udredning, så barnets behov for tryghed sikres frem for den ene eller den anden af barnets biologiske ophav. Modsat må vi påpege, at dette ligestillingsmæssigt *ikke* kan bære at tage mere end maksimalt ét år, da det jo ellers ikke resulterer i et kønsneutralt ægteskab, men i fortsat diskrimination.

Vi anmoder derfor regeringen om at sætte en tidsfrist på ét år fra lovens ikrafttræden til at afklare disse sidste manglende ligestillinger.

Omdannelse af registreret partnerskab til ægteskab (Lovforslaget 2.3)

Humanistisk Samfund ser med undren på, at lovforslaget ikke automatisk omdanner et registreret partnerskab til et ægteskab. Det virker besynderligt, når det registrerede partnerskab ophæves, at man så aktivt selv skal bede om at blive omdefineret til et ægteskab. Det synes unødigt, bureaukratisk og er ubegrundet i forslaget.

Derfor foreslår vi, at alle borgere i registreret partnerskab ved lovens ikrafttrædelse er og bliver at betragte som ægtefolk.

Som kompensation på 22 års diskrimination anbefaler vi, at kommunerne inden for et år efter lovens ikrafttræden udsender et gyldigt ægteskabsbevis med retsgyldighed fra indgåelsen af det registrerede partnerskab.

Ophævelse af tilknytningskravet (Lovforslaget 2.4)

Humanistisk Samfund ser positivt på, at tilknytningskravet moderniseres, så at det registrerede partnerskabs krav om, at mindst en af parterne skal være dansk statsborger og bosiddende i Danmark *ikke* er en del af lovforslaget. Vi mener, at det vil være et udtryk for den internationale virkelighed, som en del af landets borgere lever deres privatliv i.

HS er derfor meget tilfredse med at tilknytningskravet fjernes, så alle voksne ligestilles – uanset køn.

Vi håber, at disse bemærkninger vil påvirke den videre behandling af lovforslaget, så det bliver et markant bidrag både til ligestilling mellem homoseksuelle og heteroseksuelle og til ligestilling mellem trossamfund og livssynssamfund.

Med venlig hilsen

Ole Wolf
Formand
Humanistisk Samfund
ow@humanistisksamfund.dk

Ole Morten Nygård
Talsperson
Humanistisk Samfund
omn@humanistisksamfund.dk